

RASTLINOLEKÁRSKA STAROSTLIVOSŤ VO VZŤAHU K OCHRANE LESA

Henrich Klescht

26. novembra 2011 nadobudol účinnosť zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rastlinolekárskej starostlivosti“).

Prijatím zákona o rastlinolekárskej starostlivosti sa zabezpečila implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (ďalej len „nariadenie (ES) č. 1107/2009“) a transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov. Návrh zákona zároveň zohľadňuje ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 z 25. novembra 2009 o štatistike pesticídov a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/127/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/42/ES, pokiaľ ide o strojové zariadenia na aplikáciu pesticídov.

Vykonávajúce predpisy zákona o rastlinolekárskej starostlivosti

- vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“) č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín,
- vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení,
- vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie,
- vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení,
- vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín,
- vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní,
- vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácií,
- vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín.

Orgány rastlinolekárskej starostlivosti

Na úseku ochrany lesa sú orgánmi rastlinolekárskej starostlivosti MPRV SR, Kontrolný ústav (ÚKSUP), Poverené lesnícke centrum (Národné lesnícke centrum), Poverená organizácia (fytoinšpektor).

Ministerstvo vyhlasuje vo vestníku MPRV SR zoznamy autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a paralelných prípravkov a zoznamy autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín na menej významné použitie.

Zoznam aplikačných zariadení vedie poverená organizácia a ministerstvo ho zverejňuje najmenej raz ročne vo vestníku.

Kontrolný ústav vykonáva kontrolu dokladov osvedčujúcich splnenie podmienok evidencie a kontroly aplikačných zariadení a kontrolu ES vyhlásenia o zhode aplikačných zariadení, rozhoduje o povoleniach na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a vykonáva kontrolu leteckých aplikácií.

Poverené lesnícke centrum vykonáva signalizáciu ošetrovania proti škodlivým organizmom v lesoch, zisťuje výskyt a vedie evidenciu škodlivých organizmov v lesoch, zabezpečuje diagnostiku a zisťuje príčiny poškodenia lesných porastov škodlivými organizmami alebo škodlivými činiteľmi, navrhuje obvodnému lesnému úradu nariadenie vykonania rastlinolekárskeho opatrenia, skúša biologickú účinnosť prípravkov na ochranu rastlín určených na ochranu lesa, vypracúva odborné stanoviská pre oblasť prípravkov na ochranu rastlín používaných v lesnom hospodárstve, zabezpečuje odborné vzdelávanie na získanie osvedčenia na aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín v lesnom hospodárstve, poskytuje kontrolnému ústavu údaje o spotrebe prípravkov na ochranu rastlín v lesnom hospodárstve.

Poverená organizácia zabezpečuje evidenciu a vedie zoznam aplikačných zariadení, vykonáva a metodicky usmerňuje kontrolu aplikačných zariadení.

Fytoinšpektor vykonáva kontrolu používania aplikačných zariadení, kontrolu dokladov osvedčujúcich splnenie podmienok evidencie a kontroly aplikačných zariadení, kontrolu ES vyhlásenia o zhode aplikačných zariadení.

Povinnosti obhospodarovateľa lesa vyplývajúce zo zákona o rastlinolekárskej starostlivosti na úseku ochrany lesa

Profesionálny používateľ je každá osoba, ktorá používa pesticídy pri svojej profesionálnej činnosti, vrátane obsluhujúcich pracovníkov, technikov, zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb v poľnohospodárstve a v iných odvetviach (článok 3 ods. 25 nariadenia (ES) č. 1107/2009).

Profesionálny používateľ musí byť držiteľom osvedčenia o odbornej spôsobilosti (§ 32 ods. 1 zákona o rastlinolekárskej starostlivosti) a má povinnosť získať toto osvedčenie do 26. novembra 2015. Osvedčenie sa vydá na desať rokov tomu, kto úspešne:

- a) absolvoval odborné vzdelávanie,
- b) vykonal testy odbornej spôsobilosti.

Osvedčenie o odbornej spôsobilosti sa nevyžaduje pri aplikácii prípravkov na ochranu rastlín na rastliny a rastlinné produkty, ktoré sú určené na osobnú spotrebu

Profesionálny používateľ v lesnom hospodárstve je povinný viesť evidenciu spotreby prípravkov na ochranu rastlín s uvedením spôsobu aplikácie a miesta aplikácie a predložiť ju Poverenému lesníckemu centru k 15. februáru nasledujúceho kalendárneho roka. Evidencia spotreby prípravkov sa uchováva najmenej tri roky od skončenia kalendárneho roka, v ktorom boli prípravky aplikované. Profesionálny používateľ, ktorý chce letecky aplikovať prípravky na ochranu rastlín, predkladá jednotlivú žiadosť alebo hromadnú žiadosť príslušnému orgánu. Rozhodnutie o povolení na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín vydáva:

- a) príslušný orgán ochrany prírody podľa osobitného predpisu, rozhodnutie zasiela aj kontrolnému ústavu, alebo
- b) kontrolný ústav pre oblasti, na ktoré sa osobitný predpis nevzťahuje.

Aplikačným zariadením je zariadenie, ktoré je určené na aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín vrátane príslušenstva, ktoré je dôležité na jeho účinné fungovanie. Je možné používať len také aplikačné zariadenia, ktoré boli zapísané do zoznamu aplikačných zariadení. Zoznam aplikačných zariadení vedie poverená organizácia a ministerstvo ho zverejňuje najmenej raz ročne vo vestníku. Aplikačné zariadenie na profesionálne použitie musí byť skontrolované v lehote zodpovedajúcej jeho záťaži pri použití, najmenej však raz za päť rokov do roku 2020 a potom každé tri roky.

Návrh zákona o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín

V súčasnosti je v legislatívnom procese zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,

ktorý by mal nadobudnúť účinnosť od 1. júna 2013. Pomocným prípravkom v zmysle navrhovaného zákona je prípravok na zisťovanie výskytu škodlivých organizmov (napr. feromonové odparníky) alebo užitočných organizmov, bioagens alebo prípravok aplikovaný na rastliny alebo rastlinné produkty, ktorý má taký spôsob účinku, že nepatrí do rozsahu definície pre prípravok na ochranu rastlín podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti alebo pre hnojivo podľa zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov.

Ministerstvo bude mať povinnosť zverejňovať zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod najmenej raz ročne vo vestníku.

Profesionálny používateľ v lesnom hospodárstve bude mať povinnosť predkladať evidenciu spotreby pomocných prípravkov Poverenému lesníckemu centru každoročne k 15. februáru nasledujúceho kalendárneho roka, podobne, ako je to pri prípravkoch na ochranu rastlín.

Ing. Henrich Klescht

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva, Dobrovičova 12, SK – 812 66 Bratislava 1, e-mail: henrich.klescht@land.gov.sk